

en Hovedsag drejer sig om det Ændringsforslag, som den højtærede Minister har stillet til Landstingets Forslag om Nedsættelse af et kirkeligt Udvalg. Og jeg vil sige, at det bærer Præg af at være et Ændringsforslag. Thi det, som karakteriserer Ændringsforslag i Modsætning til andre Forslag, er dette, at de ikke udarbejdes i alle deres Detailler, men at de prøve paa nogle Steder at skære Kød bort af det Skelet, som er givet, og paa andre Steder at hæfte lidt til for at fylde Hullerne, i Stedet for at lave baade Skelet og Kød paa en Gang. Det kan ogsaa tydelig ses af Ministerens Ændringsforslag, at de gejstlige Retter ere komne frem paa denne Maade, thi det staar mig temmelig klart, efter hvad Ministeren har udtalt her i Dag. Men hvad Ministeren end mente, at der stod i Loven, og hvad end Meningen er i Loven, saa har det ikke været Ministerens Mening at slaa fast, at vi her skulde have Lovhjemmel for de gejstlige Retters vedblivende Organisation, eller at de vedblivende skulde være organiserede som gejstlige Retter, og at det skulde være slaaet fast, at de ikke skulde kunne afskaffes og bringes ind under den civile Retspleje. Bestemmelsen om de gejstlige Domstole er kommen ind, fordi der var blevet et Hul, hvor Kødet var skrabet af, og hvor der skulde være noget. Naar de Herrer ville se paa Landstingets Forslag § 1, saa staar der, at dette Udvalg skal „avgive Betænkning over og gøre Forslag til de Bestemmelser, som anses fornødne til Gennemførelsen af den i Grundloven foreskrevne Ordning af Kirkens Forfatning, og hvad dermed staar i Forbindelse“, og saa nævnes der udtrykkeligt „derunder ogsaa angaaende Ordningen af Menighedsraad, samt angaaende Præstevalg.“ Men de to Ting, som ere nævnte specielt, kunne ikke blive staaende i Loven, naar Ministerens Ændringsforslag gaar igennem, da Menighedsraad og Præstevalg forud ere gennemførte ved den Lov, som forud skal være vedtagen. Der maa altsaa tages et Stykke bort af Landstingets Forslag, og saa maa der vel sættes noget i Stedet, og saa var det en Skønssag, hvad man satte i Stedet for, og det var de gejstlige Domstole. Nu har det, efter hvad der foreligger fra den højt-

ærede Minister i Dag, ikke været Meningen at give de gejstlige Domstole en undtagelsesvis sikret Stilling gennem dette Lovforslag, ingenlunde! Thi Ministeren udtalte, at der jo ogsaa fra Kommissionens Side kunde fremkomme Forslag, hvorved man afskaffede de gejstlige Domstole, men at det var sat ind, fordi der var et Hul, der skulde udfyldes. Nu vil jeg altsaa slaa fast, at den højtærede Minister i Realiteten har erklæret sig enig i det af mig i Øjeblikket alene stillede Ændringsforslag, at Kommissionen skulde have at behandle Spørgsmaalet om de gejstlige Domstole, ikke blot om de skulde vedblive at være, men ogsaa hvorledes de skulde være og blive i Fremtiden. Jeg mener, at dette er den videre Ramme for Kommissionens Behandling, at den skal behandle Spørgsmaalet, ikke blot hvorledes den skal være, men om den overhovedet skal være, og det kan jeg fuldt ud billige. Derved er intet præjudiceret for Fremtiden, derved faa vi at se, hvorledes Udviklingen vil skride frem, ganske saaledes som vi forudsatte under Behandlingen af Retsplejereformen. Men naar dette er Meningen, vil jeg tillade mig at spørge: Hvorfor saa ikke skrive det direkte, saaledes som foreslaaet ved dette Ændringsforslag? I det Øjeblik, vi havde Sikkerhed for, at den højtærede Minister vedblivende skulde være Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet i en uoverskuelig Fremtid, at denne Lov kun blev anvendt under Ministeren og aldrig, naar han ophørte at være Minister, vilde jeg for mit Vedkommende være lige glad, og saa vilde jeg kun have den formelle Betænelighed, at det altid er rigtigst at skrive, som man mener. Men naar man blot gør det, man mener, er det i og for sig ogsaa godt. Men vi ere jo alle Vorherre en Død skyldig, og Ministeren kan gaa af baade ved Døden og af mange andre Grunde. Vi have før her i Rigsdagen haft Eksempler paa, at der fra Ministerbordet er givet, om jeg saa maa sige, Tillægsbestemmelser til Love, og vi have haft flere Eksempler paa, at det har været beklageligt, at disse Tillægsbestemmelser ikke have været optagne i Teksten. Thi Sagen er, at naar Loven bagefter skal anvendes af Domstolene, en Privatmand eller en Autoritet, som netop